

‘Zet juist niet al die zmokkers of autisten bij elkaar’

Hoogleraar Bosman: ‘Handelingsplannen? Zonde van de tijd!’

Foto: Peter Drent

Verplichte handelingsplannen? Zonde van de tijd. Allemaal autisten of zmokkers bij elkaar in één klas? Dat is vragen om problemen. Individueel onderwijs in een klas met 25 leerlingen? Onzin! Zomaar wat ideeën van prof. dr. Anna Bosman, psycholoog, orthopedagoog, hoogleraar *Dynamiek van leren en ontwikkeling* en directeur van het onderwijsinstituut pedagogische wetenschappen en onderwijskunde aan de Radboud Universiteit in Nijmegen.

Anna Bosman:
‘Al die prinsjes en prinsesjes mogen wel weer op het niveau van de lakei teruggebracht worden.’

'Het maakt niet uit hoe de kwaliteit van het onderwijs is, als het maar op papier staat. Ik maak me druk om die bureaucratisering van het onderwijs. Ik wil af van de verplichte handelingsplannen, die eigenlijk alleen maar ingevoerd zijn zodat de Inspectie kan controleren of de scholen het wel goed doen. Leraren zijn zo druk bezig met die handelingsplannen dat ze niet meer toekomen aan goed onderwijs geven. Ik vind het echt zonde van de tijd. Als je in het speciaal basisonderwijs een klas hebt met vijftien leerlingen, heb je vijftien handelingsplannen. Als je de vierde gelezen hebt, weet je al niet meer wat er in de eerste stond. Leraren die weten hoe ze goed onderwijs moeten geven, hebben die plannen bovendien niet nodig. Als je elke dag met die kinderen werkt en echt interactie hebt, wéét je wat elk kind nodig heeft. Als een leraar het wél zinnig vindt om een handelingsplan te maken, prima, maar het moet geen plicht zijn. Het is een papieren tijger, die de werkdruk verhoogt, het probleem van het kind niet oplost en ten koste gaat van onderwijstijd.'

KLASSIKAAL

'Het hele idee van individueel onderwijs in een groep van 25 leerlingen is sowieso onzin. Geef gewoon eerst uitvoerig klassikaal instructie en oefening en laat pas daarna het kind op het eigen niveau werken. Dan is ook duidelijk wat je leerlingen beheersen en wat niet, want je geeft gewoon onderwijs aan de hele groep. Te denken dat leraren in staat zijn om individueel onderwijs te geven en dat dan ook nog allemaal bij te houden! Hoe hebben we het in ons hoofd gehaald? Het grote probleem is dat we kinderen te vroeg loslaten, zelfstandig laten werken, laten plannen, eigen verantwoordelijkheid laten nemen. Mijn collega's hebben al niet eens iets af als er geen deadline is, laat staan kinderen van 6! Als kinderen zelf willen plannen, prima, maar de meesten vinden het heerlijk om meegenomen te worden en om samen iets te doen. Leerlingen die zeggen: "Juf, ik hoef dat niet te doen, want ik kan dat al." Hou toch op! "Hup, gewoon mee doen, andere kinderen kunnen het nog niet, die

kun jij dan mooi even helpen." Al die prinsjes en prinsesjes mogen wel weer op het niveau van de lakei teruggebracht worden!'

IN RIJTJES ZITTEN

'Ik denk dat pabo's eens heel kritisch naar zichzelf moeten kijken of ze leraren wel goed voorbereiden op hun werk. Al die jonge leraren die niet kunnen rekenen en spellen, dat is toch vreselijk! Ik verwijt het hen niet, maar de pabo's kunnen wel eens hand in eigen boezem steken. Begin maar bij het begin, 6 plus 2, 7 plus 5, net zo lang tot de studenten het kunnen. Daar komt bij dat we vroeger veel meer tijd hadden voor de basisvaardigheden. Nu moet een school echt overal aandacht aan besteden! Laat ze bij hun *corebusiness* blijven! De eerste jaren vooral rekenen, lezen, spellen en pas vanaf groep 7 zaken als burgerschapskunde, zelfstandig werken en samenwerken. Eerder zijn ze daar toch nog niet aan toe! Nee, dit is geen pleidooi voor een terugkeer naar vroeger, naar het in rijtjes zitten en feitjes stampen. Het moet functioneel zijn. Is zitten in rijtjes functioneel, dan doe je dat, is werken in groepjes functioneel, dan doe je dat. Vroeger mocht je lezen tot je een fout maakte, dus de slechte lezers kregen veel minder lang de beurt. Dat sloeg helemaal nergens op. Maar we zijn doorgeslagen naar de andere kant. We denken dat de simpele vaardigheden niet meer geoefend hoeven te worden.'

OPVOEDEN

'Ik kan niet goed overzien wat het gevolg zal zijn van de bezuinigingen op passend onderwijs. Ik denk dat de leraren wel weer zo flexibel zijn dat ze het opvangen. Ik hoop overigens dat het gevolg zal zijn dat er meer kinderen naar het regulier onderwijs gaan. Wat je juist níet moet doen is zmoekers bij elkaar zetten. Dan zien ze alleen maar hoe het nog gekker kan, om het oneerbiedig te zeggen. Of alle autisten bij elkaar en dan nog allemaal in hun eigen afgeschermd hoekje. En die kinderen moeten straks de maatschappij in? Iedereen zegt dat er meer respect is voor mensen die anders zijn, maar dit is juist mínder respect. We stoppen ze weg. Als ze op een reguliere school zitten, zien ze hoe ze zich ook zouden kunnen gedragen. Veel zmoekers zouden dyslectisch zijn. Onzin! Ze hebben een leerachterstand opgelopen omdat leraren niet weten hoe ze met de gedragsproblemen om moeten gaan, omdat er iets schort aan het klassenmanagement. Als wij de leerlingen minder los laten en minder in groepjes laten werken, zal dat driekwart van de gedragsproblemen en daarmee de leerachterstanden oplossen. Vroeger, in klassen van 40, hadden we ook adhd'ers, zmoekers en autisten, al heette dat niet zo, en ging het wel goed. Waar lag dat aan? Aan beter klassenmanagement en aan een strakkere opvoeding door ouders. Even wachten op je beurt, luisteren, je impulsen beheersen, niet ergens door heen praten, dat soort simpele dingen. Daar ontbreekt het aan en daar hebben leraren last van.'

Ciska de Graaff

Reageren? Meld je aan bij [LinkedIn > Groups > Schooljournaal](#) en discussieer mee over de ideeën van [Anna Bosman](#).